

UTOPISK HODEHØYTTALER

Focal Utopia var en opplevelse av en hodetelefon. Med New Utopia har Focal dratt det enda litt lenger og kanskje så langt at utfordringen blir elektronikken du kobler den til, og ikke hodetelefonen.

Tekst: [Håvard Holmedal](#)

Jeg er egentlig ikke noen hodetelefon-mann. En lydopplevelse uten et tredimensjonalt lydbilde med sjenerøs bredde og dybde, er en litt fattig trøst. Likevel er det øyeblikk hvor jeg har lyst til å høre lyd på audiofilt nivå hvor det er rett og slett ikke er mulig å spille musikk på stereo.

Mange hodetelefoner spiller fantastisk detaljert, og i hvert fall når man kommer opp i prisklasser som dette, men noen ganger savner jeg dynamikken og tyngden i bassen som jeg opplever med ekstremt presise dynamiske elementer. Kanskje New Utopia er akkurat det jeg leter etter?

Høy presisjon og flotte materialer

Det er hele seks år siden vi første gang fikk høre Utopia, og jeg må innrømme at det var en opplevelse som har satt preg på min vurdering av hodetelefoner de siste årene. Ikke det at det ikke finnes andre gode hodetelefoner, for det er mange nok som er temmelig imponerende, men det er mange som i sin jakt på det ultraraffinerte og superdetaljerte blir en typisk hodetelefon og mer som et verktøy for å avsløre innspillingens indre liv, mens Utopia allerede for 6 år siden spilte mer likt en god hifi-høytaler. Dynamisk, svært kontant i bassen og veldig stille.

Allerede når du åpner esken får du følelsen av at dette er noe helt spesielt. Det er fornemt pakket inn, og når du åpner det harde etuiet som inneholder selve hodetelefonen åpenbarer det seg en meget flott og forseggjort hodetelefon som forteller om godt håndverk og hvor det er benyttet flotte materialer.

Putene er av tynt og pustende lammeskinn og er supermyke og komfortable, gaffelen som holder klokkene på plass og som danner kjernen av bøyen er av resirkulert karbon.

New Utopia kommer levert med med både en 1,5 meter kabel med kombinert 3,5 og 6,3mm jack og en 3 meter lang 4pins kabel for balansert drift.

Åpen konstruksjon

New Utopia er åpne. For lyden er det en fordel, og særlig med den nye akustiske M formede designet på innsiden av klokkene, men dette er ikke en hodetelefon-modell som du setter på hodet og så lukker musikken din inn i en svær egoboble. Det er ikke veldig mye lyd som slipper ut, men du bør likevel komme deg noen meter vekk fra resten av medlemmene i husstanden. Ellers vil de nok ha full kontroll på hva du lytter til, og kanskje blir de også litt lei av den knatrete trommebeaten.





Berylliumelementer

Elementene er basert på de som satt i den tidligere Utopia-modellen. Den er uten det vanlige formrøret spolen vanligvis er spunnet rundt, men denne gangen har Focal klart å få ned vekten på de bevegelige delene ytterligere ved å blande inn aluminium i spolen – det er faktisk benyttet hele 70 prosent aluminium og kun 30 prosent kobber. I tillegg til at vekten blir lavere, blir også spolen mer rigid og stivere. Sammen med den ultralette M-formede membranen av beryllium gir det en superlett dynamisk driver. Med et kraftig magnetsystem gir det en enda kjappere og mer presis membran enn på forrige Utopia-modell. God ventilering av motorsystemet sørger for at luften flyter fritt og ikke skaper kompresjon på baksiden av elementet. Resultatet er bedre kontroll og mer presis transientgjengivelse.

Det gjør at elementet jobber opp til hele 50kHz uten oppbrytninger eller tendenser til kompresjon – noe som igjen skaper et stort lydmessig overskudd i den hørbare delen av frekvensområdet. Bassen går ned til 5Hz og det er i klassen for kjellerdypt.

Lydopplevelsen

Med et par hodetelefoner er det noe som alltid mangler. Den tredimensjonale opplevelsen og stereobildet klarer du ikke å mane frem selv om du

forsøker, og er like godt å glemme først som sist. Elementene er riktignok montert på skrå litt fremfor øregangen slik at lydbildet ikke har all energien plassert midt i hodet, for så å stråle nitti grader rett ut til siden. Det gir om ikke annet, en økt følelse av rom og antydning av tredimensjonalitet.

Derimot får du noe du knapt kan oppleve med en vanlig høyttaler plassert i et rom som ikke har metervis med bassdemping. Du hører musikken helt uten at den er påvirket av romnoder eller stående bølger. Det gir dype frekvenser en renhet og kontroll som ikke er å oppdrive andre steder, og når bassen er så gullende ren kommer også den øvre delen av bassen og den nedre mellomtonen ut av klokkene helt uten farging eller hörbar forvrengning.

Overraskende nok er musikken de spiller svært avslappende, behagelig og stressfri. Her kan du virkelig la deg synke godt ned i godstolen og la favorittmusikken rive deg vekk fra virkeligheten. Det virker som om New Utopia knapt jobber i det hele tatt, for å bringe deg musikk i all sin musikalske og lydmessige prakt. Musikken flyter totalt ubesværet, og den er helt uten harde eller skarpe kanter som kan skape lyttetretthet. Sammen med den utmerkede bærekraften byr de på problemfri musikkgjengivelse i mange timer.

Klangen er dønn nøytral og jeg skulle virkelig ønske at jeg kunne ha et par høyttalere med samme

nydelige homogenitet og sømløse sammenheng mellom mellomtone og diskant. Det er nesten som om de ikke har diskant, men likevel er det luftig, detaljert og herlig åpent.

Under testen benytter jeg en iFi Audio iDSD Pro og en Burson Audio Conductor 3, men ender fort opp på iDSD Pro-en – i rørmodus. Ikke at Burson Audio ikke låter bra, men inntrykket av at hode-telefonene kunne enda litt mer ville ikke slippe helt taket. Jeg forsøkte også et par rimeligere hodetelefon-forsterkere uten særlig hell. Vi snakker om et detaljnivå og en oppløsning som river billig elektronikk i fillebiter. Se derfor etter egnet utstyr minst i klasse med iDSD Pro, eller Focals søsterfabrikk sin Naim Uniti Atom HE - til omtrent samme pris.

Musikken

Focal New Utopia spiller piano, fiolin, saksofoner og stemmer på en måte som er særdeles innsmi-grende og innbydende. Jeg ble i hvert fall sittende å lytte til glemte spor på spillelistene mine, og ikke bare låt det bra – det var også en emosjonell opplevelse hvor både musikk og lyd gikk opp i en høyere sfære. Og du verden som det låt da I En-somme Stunde (2L) av Ole Bull fylte et fullstendig gjennomslukt lydbilde med nydelig fiolin-klang og lange, triste toner. Fiolinen til Annar Follesø har aldri vært så sår og lengtende - annet enn da den ble spilt inn.

For moro skyld spiller jeg også Song for Olabi og her vokser opptaksrommet fra et lite krypinn av et studio til en svær hall hvor du kan hører klangen til hvert eneste perkusjonsinstrument treffe den digitale prosessorens kunstig oppsatte vegg – langt bak der et sted. Likevel – det mest imponerende er presisjonen, klangen, tonen og materialet i de forskjellige trommeinstrumentene. Jeg kan ikke huske at jeg noen gang har hørt dette sporet på den samme måten. Bassen er dyp og mektig, men samtidig veldig tonal og analog av opprinnelse og du hører at det vært en analog synthesizer i bruk. Du sitter hele tiden med følelsen av at: «det er slik dette skal låte!». Da er det ekstra synd at du høyst sannsynlig aldri kommer til å høre noe liknende uten å bruke 90-100k på et par hodetelefoner og litt elektronikk, for med et par høyttalere i stua er et tilsvarende nivå bare å glemme – uansett pris.



New Utopia er allsidige nok til å håndtere tøffe og forvrengte gitarer, og det låt riktig så trivelig med Joe Satrianis In My Pocket og Tool sin Pneuma, men utrolig flatt og kjedelig med Spider Gawds At Rainbow End. Stilig låt, men flat lyd uten dynamikk. Etter en seanse med flere spor i samme kategori er konklusjonen at hodetelefonene ikke hjelper til i det hele tatt. Her er det ingen pukkel i bassområdet som kan redde tynne innspillinger, og heller ikke noe ekstra sting i toppen som kan løfte energien i tamme innspillinger. Det er dønn ærlig og nøytralt, rett frem og helt uparfymert.

Det som skjer når jeg setter på et par virkelig gode innspillinger skaper derimot momentan gåsehud, anfall av lett fuktighet i øyekroken eller ortopediske feststunder hvor du mister all kontroll på høyrebeinet. Med Phoebe Bridges og Tom Waits-låta Georgia Lee går dette rett til himmels.



Det er sårt, vakkert, utrolig nært, og Bridges fantastiske stemme er hypnotisk vakker. På en sånn måte at du knapt reagerer på at låta slutter, og ikke kommer til deg selv før det har gått 10-15 sekunder.

En av de andre låtene jeg spilte, og som fortjener litt omtale er Seeya med Deadmau5. Åpningen er omtrent som forventet, selv om lyden kanskje har enda et lag eller to av detaljer, men når det braker løs – for deg gjør det, er det plutselig en dypbass tilstede som får jekslene og resten av kraniet til å klirre i takt med den mektige og brønn-dype bassen.

Konklusjon

Det er fortsatt en diskusjon om hodetelefoner kan erstatte et betydelig stereosystem, men når du først har et par Focal New Utopia på hodet skal det godt gjøres å komme såpass ut av nytelses-modus at du makter å være særlig kritisk. Dette er rett og slett lekkert og sterkt avhengighetsskapende.

De låter fabelaktig og viser seg frem med fantastisk åpenhet, imponerende dynamikk og superb evne til å hente frem detaljer fra innspillingen. Samtidig skiller de godt på elektronikken du kobler til. Det gir rike muligheter til å forme lyden til egne preferanser, men de stiller samtidig nådeløse krav til kvaliteten på hodetelefon-forsterkeren du benytter.

VI LIKER:

- Naturlig og lettflytende lyd
- Fantastisk detaljerte
- Imponerende dyp bass
- Nøytrale og ufargede
- Gode å ha på ørene

VI LIKER IKKE:

- Kresne på tilkoblet utstyr

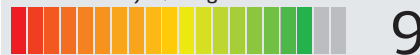
STEREO+ MENER: Focal New Utopia låter helt fantastisk og skaper total avhengighet.

KARAKTERER

Brukervennlighet



Kvalitetsinntrykk/design



Ytelse/pris



9,6



Focal New Utopia
PRIS: Kr. 54 995.-
IMPORTØR: Multirom AS
LINK: www.multirom.no